Тазоҳурот- натиҷаи сиёсати му ризонаи режими охундӣ

Тазоҳуроте, ки рӯзи 21-уми майи соли 2018 дар назди Сафорати ҷумҳурии Исломии Эрон дар шаҳри Душанбе баргузор гардид, натиҷаи сиёсатҳои чолишбарангези режими ҳукмрони ин кишвар мебошад. Мусалам аст, ки сиёсатҳои ҶИЭ дар иболи кишварҳои минта а ва ҷаҳон бисёр номуносиб ва дахолатпазирона ба манфиатҳои режими ин кишвар нигаронида шудааст. ҶИЭ ҷиҳати тавсеаи манфиату нуфузи хеш аз гузинаҳое истифода мекунад, ки кишварҳои минта аро сахт нигарон ва нороҳат сохтааст. Яке аз чунин гузинаҳо бо роҳи идеологияи динӣ - мазҳабӣ таъсир расонидан ба бошандагони кишварҳои ҳамҷавор махсусан кишварҳои мусулмоннишини минта а маҳсуб аст. Чунин сиёсат аз аслҳои идеологияи ин кишвар буда, роҳбарони он дурнамои инти оли ин ин илобро барои кишварҳои минта а ва ҷаҳон пешбинӣ карда буданд. Ҳамин аст, ки бо муста ар шудани режими охундӣ дар ин кишвар ҳамасола барои расидан ба ин ҳадаф аз дороиҳои аз пули фурӯши нафт ба даст омада милионҳо доллар сафарбар карда мешавад. Мабла ҳои мазкур барои тавсеаи нуфузи режим дар кишварҳои Ховари Миёна ва Осиёи Марказӣ сарозер мешаванд. Натиҷаи ҳамин сиёсатро дар кишварҳое мисли Иро , Сурия, Яман, Фаластин ва дар Осиёи Маказӣ дар Тоҷикистону Аф онистон метавон мушоҳида намуд.

Тавсеъаталабӣ ва таъсиргузорӣ дар корҳои дохилии Тоҷикистонро режими охундӣ ҳанӯз аз охирин мароҳили мавҷудияти Итиҳоди Шуравӣ о оз намуда, дар марҳилаи расидан ба исти лолият онро ба сатҳи ниҳоятан баланд ба роҳ монд. Далели ин гуфтаҳо созмон додани ташаккулаи террористӣ экестремистии наҳзати исломӣ дар Тоҷикистон буд, ки тиб и тасди роҳбарияти ин ташаккула ҳанӯз аз солҳои 80-уми асри 20 созмон дода шуда буд. Муссаллам аст, ки ҳеҷ ташаккула бидуни сармоягузорӣ ва дастгирии идеологӣ арзи вуҷуд карда наметавонад ва хосса дар замони Шӯравӣ, ки моликият ҳама давлатӣ буд ва сармояҳои дасти мардум ҳама зери назорат арор дошт. Дар бомдоди Исти лолияти Тоҷикистон режими охундӣ ташаккулаи террористии ҲНИ-ро сарпарастиву сармоягузорӣ намуданд. Барои мусаллаҳ шудани он сармоягузорӣ намуда, тиб и тасди и шоҳидони бевоситаи ҳаводиси он замон гуруҳҳои муайянро барои омузишҳои ҳарбиву экестремистӣ ба пойгоҳҳои низомӣ ва кишвари хеш аз таҷрибаомӯзӣ гузаронида аст. Аз тарафи дигар роҳбарони ташкилоти террористии ҳизби наҳзати исломӣ дар замони ҷанги шаҳрвандии солҳои 1992-1997 дар Эрон паноҳ бурдаанд.

Мутаасифона новобаста аз интизориӣои мардуми Тоғикистон, режими охундҷ солиӣои баъди ғанги шаӣрвандҷ низ аз ӣадафиӣои аразноки хеш даст набардошт. Барои инти оли ин илоби исломҷ тавассути ташаккулаи терористии ӢНИ ониӣо аз шеваӣои идеологҷ кор гирифтанд ва ба табли и мазӣаби шиъа маш ул буданд. Инчунин дар соли 2015 тавассути генерали гумоштаи хеш ба кудатои низомҷ даст заданд ва бо ин роӣ дар кориӣои дохилии Тоғикистон дахолат намуданд. Мутассифона то имрӯз ин шеваро идома дода истодаанд. Мардуми Тоғикистон, ки аз натиғаи ғанги шаӣрвандии солиӣои 1992-97 моӣияти ин гуна ин илобиӣоро бо аз даст додани ғони 150 ӣазор бо хуну пусти хеш эӣсос намудаанд, дигар аз дахолати ин кишвар ба кориӣои дохилии Тоғикистон ба ғон омадаанд. Мардум бо ин роӣ аз режими охундҷ талаб доранд, ки аз тавсеъаталабҷ ва дахолат дар кориӣои Тоғикистон даст бардорад.

Насимҷони Ориф,

коршиноси масоили сиёсҷ